

UNIVERSITÀ DEGLI STUDI DI MILANO
DIPARTIMENTO DI STUDI INTERNAZIONALI,
GIURIDICI E STORICO-POLITICI

Towards more Effective
enFORcemenT of claimS in
civil and commercial matters
within the EU EFFORTS
Project JUST-JCOO-AG-
2019-881802

<https://efforts.unimi.it>

With financial support from
the Civil Justice Programme
of the European Union

In partnership with:

Max Planck Institute
LUXEMBOURG
for Procedural Law

UNIVERSITÄT
HEIDELBERG
ZUKUNFT
SEIT 1386

VRIJE
UNIVERSITEIT
BRUSSEL

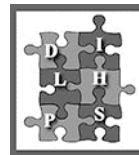

UNIVERSITÀ DEGLI STUDI DI MILANO
DIPARTIMENTO DI STUDI INTERNAZIONALI,
GIURIDICI E STORICO-POLITICI

EFFORTS: Praktični vodič za europske ovršne naslove

Autori: Prof. Dr. Alan Uzelac, Assist. Prof. Dr. Marko Bratkovic, Dr. Juraj Brozovic

Sažetak

I. Isprave iz Hrvatske	62
A. EON za presude	62
B. EON za autentične isprave.....	71
C. EON za sudske nagodbe.....	74
II. Isprave iz drugih država članica.....	77
A. Ovrha EON-a	77
B. Mogući pravni lijekovi/obrana dužnika.....	78

Uvod

Ovaj EFFORTS vodič vezan je na sadržaj *Practice Guide for the Application of the Regulation on the European Enforcement Order of the Commission* ([poveznica](#)) i nastoji dati jasne praktične upute kako postupiti s Uredbom o europskom ovršnom naslovu (Uredba 805/2004) u Hrvatskoj.

U skladu s općim područjem primjene projekta EFFORTS *Vodič* obuhvaća sljedeće države članice: Belgiju, Hrvatsku, Francusku, Njemačku, Italiju, Litvu i Luksemburg.

Vodič je strukturiran tako da se pitanja koja se odnose na isprave iz drugih država članica prikazuju odvojeno od isprava iz Hrvatske. Za europske ovršne naslove iz drugih država članica koji se moraju ovršiti u državi članici prema općem načelu uzajamnog priznavanja u pravosudnoj suradnji u građanskim stvarima unutar Europske unije primjenjuju se isti uvjeti kao i za domaće ovršne naslove uz dodatak pravnih sredstava specifičnih za europski ovršni naslov (čl. 20. sqq. Uredbe). Međudjelovanje europskih i nacionalnih građanskih postupovnih pravila otežava provjeru kako, kada i pod kojim uvjetima mogu inicirati postupak, zahtijevati odbijanje ili tražiti odgodu ovrhe.

Odricanje od odgovornosti. Ovaj praktični vodič rezultat je znanstveno-istraživačkog projekta u obrazovne i općeinformativne svrhe. Nije testiran u praksi i nije namijenjen pružanju pravnih savjeta ni kao zamjena za pravne savjete ovlaštenih osoba. Ovdje iznesena stajališta, informacije ili mišljenja autora ne odražavaju službeno mišljenje ili stajalište Europske komisije. Autori i Europska komisija ne jamče točnost, relevantnost, pravodobnost, potpunost ili rezultate korištenja ovdje navedenim informacijama. Svaka radnja poduzeta na temelju informacija u ovom dokumentu na vlastitu je odgovornost korisnika. I Komisija i autori ovog dokumenta odriču se svake odgovornosti i/ili odgovornosti za bilo kakvu uporabu sadržaja u pravnoj praksi.

I. Isprave iz Hrvatske

Kada je HRVATSKA država članica podrijetla

Postupak i uvjeti za dobivanje EON certifikata razlikuju se ovisno o naslovu koji treba potvrditi: presude koje tek trebaju biti donesene ili koje su već donesene (A), autentične isprave (B) i sudske nagodbe (C).

A. EON za presude

Ovisno o tome treba li presuda tek biti donesena ili je već donesena, vjerovnik može poduzeti određene korake kako bi dobio potvrdu. U Komisijinu Vodiču razlikuju se te dvije mogućnosti i vjerovniku se pružaju zasebne detaljne upute za potvrđivanje presuda. Međutim, u ovom se dokumentu zahtjevi za potvrđivanje postojećih i budućih presuda rješavaju zajedno, pri čemu se vjerovniku ostavlja mogućnost da slijedi različite praktične upute (vidjeti poglavlje II. i III. Komisijina Vodiča) za već donesenu presudu ili onu koja još nije donesena.

1. Kako i kada zatražiti izdavanje EON-a. Zahtjev se mora uputiti nadležnom tijelu u državi članici podrijetla. U načelu je to sud pred kojim je pokrenut postupak o biti stvari (EK PG II.3.1. i III.2.1.).

Zahtjev se mora podnijeti u skladu s nacionalnim pravom suda pred kojim je pokrenut postupak (EK PG II.3.2. i III.2.2.).

Zahtjev se može podnijeti u bilo kojem trenutku ili nakon pokretanja postupka (EK PG II.3.3.) ili u bilo kojem trenutku nakon donošenja presude (EK PG III.2.3.)

Općenito, prema Ovršnom zakonu, Narodne novine Republike Hrvatske, 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17, 131/20 (dalje u tekstu: EA), nadležnost za izdavanje EON-a povjerena je "nadležnim sudovima, upravnim tijelima, javnim bilježnicima, javnim i pravnim ili fizičkim osobama s javnim ovlastima" (članak 357. OZ-a). Prema našem mišljenju, za izdavanje potvrde za svoje presude nadležni su samo sudovi koji su donijeli odluku o biti stvari. Ovisno o vrsti spora, to može biti ili jedan od općinskih sudova (u slučaju građanskih sporova) ili trgovački sudovi (u slučaju trgovačkih sporova). Svi sudovi navedeni su na službenim stranicama: <https://sudovi.hr/en/node/4>.

Ne postoji razlika između tijela nadležnog za odlučivanje o certifikaciji i tijela nadležnog "za formalni čin izdavanja potvrde". To je uvijek sudska odluka koju potpisuje sudac.

Potvrde se izdaju bez prethodnog saslušanja dužnika. Nadležno tijelo, koje je izdalo potvrdu, dužniku dostavlja presliku svjedodžbe (čl. 358/1, 2 OZ-a).

Ako nadležno tijelo odbije zahtjev za izdavanje potvrde, podnositelj zahtjeva ima pravo žalbe u skladu s pravilima kojima se uređuje žalba na odluku kojom se odbija prijedlog za ovrhu (čl. 358/3 EA).

Do sada je u većini slučajeva (ako ne i u svim slučajevima) potvrda izdavana nakon donošenja presude. Ne postoji rok u pogledu vremena između podnošenja zahtjeva i izdavanja potvrde.

2. Odluka o potvrđivanju. Kako bi izdao EON, sud ispunjava standardni obrazac uključen u Prilog I. Pritom sud mora provjeriti niz stvari (*vidjeti EK PG II.4.1 i ff.*). Među njima, neki se odnose na pravila nacionalnog građanskog postupovnog prava.

- a. **Presuda koja se odnosi na novčanu tražbinu.** EON može se zatražiti za presude, odnosno bilo koje odluke koje donese sud države članice, bez obzira na njihov naziv, uključujući rješenje, nalog, odluku ili rješenje o ovrsi, kao i rješenje o troškovima koje utvrđuje sudski službenik (članak 4. stavak 1. Uredbe) (EK PG II.1.3 i III.1.3). Tražbina koja je predmet spora mora biti zahtjev za isplatu određenog novčanog iznosa koji je dospio na naplatu (EK PG II.1.1.1, III.1.1. i III.3.1.2.) ili za koji je datum dospeljeća naveden u presudi.
- b. (**slijedi**) : i) isplata neodređenog novčanog iznosa ili ii) isplate novčanog iznosa koji nije dospio na naplatu (*vjerovnicima treba reći da se takvi naslovi ne mogu ovjeriti kao EON*).
- c. **Presuda je ovršiva.** Presuda koja se potvrđuje kao EON mora biti ovršiva. Međutim, potvrda se može izdati i kada je presuda privremeno ovršiva (EK PG II.4.3 i III.3.3.)
- d. **Iznosi obuhvaćeni potvrdom: troškovi postupka.** Potvrda o europskom ovršnom naslovu može obuhvaćati ne samo poseban novčani predmet tražbine, već i iznos troškova povezanih sa sudskim postupkom koji su uključeni u presudu ako dužnik nije izričito uložio prigovor na svoju obvezu snošenja takvih troškova tijekom sudskog postupka u skladu s pravom države članice podrijetla (EK PG II.4.1.2) (*Ako je tako, vjerovnike bi trebalo uputiti da se "ovršiva odluka o iznosu troškova povezanih sa sudskim postupkom, sadržana u presudi koja se ne odnosi na nespornu tražbinu, ne može ovjeriti kao EON"*).¹²

¹² Sud EU-a, 14. prosinca 2017., u slučaju C-66/17, *Chudaš v. DA Deutsche Allgemeine Versicherung*.

U Hrvatskoj su nacionalni postupci koji se odnose na novčane tražbine, prema kojima vjerovnik može dobiti presudu prema definiciji iz članka 4. stavka 1. Uredbe, parnični sporovi (koji rezultiraju presudama *stricto sensu* (uključujući kontumacijske presude) i rješenja o troškovima postupka), sudski platni nalozi (relativno rijetko korišteni u praksi, ali njihov se broj povećao nakon izmjena zakona koje su djelomično inspirirane slučajem *Zulfikarpašić*), rješenja o ovrsi na temelju ovršnih isprava koje su izdali sudovi. Pomalo je upitno vrijedi li isto i za rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave koja izdaju javni bilježnici, a koja nakon zakonskih izmjena djelomično inspiriranih slučajevima *Pula parking* i *Zulfikarpašić* djeluje kao sudski povjerenici u izdavanju rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave.

Presudom se ne može naložiti isplata neodređenog novčanog iznosa. Međutim, moguća je u određenim okolnostima kondemncija prije dospelosti tražbine (na primjer, zahtjev za uzdržavanje ili naknada neimovinske štete koju treba platiti u obrocima), ali i u tim slučajevima datum dospjeća mora biti naveden u presudi. Prema sudskoj praksi kamate koje još nisu dospjele redovito se dosuđuju do isplate glavnice na koju se kamata odnosi.

Pomalo je upitno mogu li se rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave (npr. računa, izvotka iz računovodstvene evidencije, mjenice), koje su izdali javni bilježnici, koji su nakon izmjena zakona koje su dijelom inspirirane predmetima *Pula parking* i *Zulfikarpašić*, postali povjerenici sudova u izdavanju rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave, smatrati "presudama".

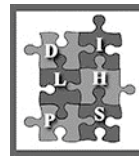
Presude su u načelu ovršive čim postanu *res iudicatae* i čim istekne paricijski rok. U sporovima male vrijednosti žalba protiv presude ne odgađa njezinu ovršivost.

Dužnik ima pravo prigovoriti dosuđenoj obvezi snošenja troškova povezanih sa sudskim postupkom u žalbi o kojoj odlučuje drugostupanjski sud.

e. Tražbina je nesporna u skladu s člankom 3. stavkom 1. točkom (b) Uredbe.

Tražbina se smatra neospornom u situacijama navedenima u čl. 3. Uredbe. Između ostalog, tražbina se smatra nespornom ako joj dužnik nikada tijekom sudskog postupka nije prigovorio, u skladu s relevantnim postupovnim pravilima države članice podrijetla (čl. 3(1)(b) Uredbe) (EK PG II.4.2.2. i III.3.2.2.).

Dužnik najčešće prigovara tražbini u pisanom odgovoru na tužbu.

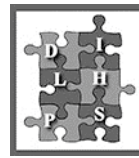
- f. **Tražbina je nesporna u skladu s člankom 3. stavkom 1. točkom (c) Uredbe nakon početnog prigovora.** Tražbina se također smatra nespornom ako se dužnik nije pojavio ili bio zastupan na sudskoj raspravi u vezi s tom tražbinom nakon što je prvotno prigovorio tražbini tijekom sudskog postupka, pod uvjetom da takvo ponašanje predstavlja prešutno priznanje tražbine ili činjenica koje je vjerovnik naveo u skladu s pravom države članice podrijetla (članak 3. stavak 1.(c) Uredbe). Ako je dužnik sudjelovao u postupku i prigovorio tražbini, ali se više nije pojavljivao na naknadnom ročištu u vezi s tražbinom. U tom slučaju sud mora provjeriti može li postupanje tuženika predstavljati prešutno priznanje tražbine ili činjenica u skladu s pravom države članice podrijetla (EK PG II.4.2.3. i III.3.2.3.).

Takva situacija nije moguća prema hrvatskom pravu.

- g. **Dodatne provjere u slučaju da dužnik nije izričito priznao tražbinu.** Ako dužnik nije izričito priznao tražbinu, odnosno u situacijama iz članka 3. stavka 1. točke (b) i (c) Uredbe, sud mora učiniti dodatne provjere. Neke od njih odnose se na pravila nacionalnog građanskog postupovnog prava.
- i. **Dostava dokumenta kojim se pokreće postupak.** Dokument kojim se pokreće postupak, kao i svi pozivi na sudsko ročište, moraju se dostaviti metodom priznatom Uredbom.¹³ Prihvatljive metode dostave navedene su u čl. 13 i 14. Općenito, moguće su dvije vrste dostave: ili dostava s dokazom o primitku od strane dužnika ili predstavnika dužnika (čl. 13) ili dostava bez dokaza o primitku od strane dužnika ili predstavnika dužnika (čl. 14) (EK PG II.2.2. III.3.5.2.1).¹⁴

¹³ Ako se dostava mora održati u drugoj državi članici, dokumenti se moraju dostaviti toj drugoj državi članici u skladu s pravilima Uredbe Vijeća (EZ) br. ili Uredba (EU) 2020/1784 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2020. o dostavi sudskih i izvansudskih isprava u državama članicama u građanskim ili trgovačkim stvarima (dostava pismena) (preinačena).

¹⁴ *Otklanjanje propusta u dostavi:* ako isprava kojom se pokreće postupak ili bilo kakav poziv na sudsko ročište nije dostavljena dužniku u skladu s člankom 13. ili 14., sud ipak može potvrditi presudu kao EON ako se dokaže da je dužnik osobno primio ispravu koja mu se trebala dostaviti, i to tako da je imao dovoljno vremena da se pripremi za obranu (čl. 18. stavak 2. Uredbe) (EK PG II.4.5.2.1. i III.3.5.2.1.2).

Svaka metoda dostave koja se temelji na pravnoj fikciji u pogledu ispunjavanja minimalnih standarda ne može se smatrati dostatnom za potvrđivanje presude kao EON-a (uvodna izjava br. (13) Uredbe). Međutim, prema hrvatskom pravu, ako elektronička (koji je obvezna od 2022. za sve pravne osobe, fizičke osobe koje obavljaju registriranu djelatnost, odvjetnike, javne bilježnike, stečajne upravitelje itd.) i dostava poštom budu neuspješni, dostava se može obaviti objavom na elektroničkoj oglasnoj ploči suda. U tom se slučaju dokument smatra dostavljenim nakon isteka roka od osam dana od objave.

- ii. **Obvezne informacije.** Vjerovnik koji želi dobiti potvrdu EON trebao bi osigurati ispunjavanje nekih postupovnih zahtjeva. Konkretno, dokument kojim se pokreće postupak o osnovanosti mora se dostaviti dužniku i mora sadržavati određene podatke na koje bi dužnik trebao obratiti pozornost: nužne informacije o tražbini (čl. 16) i odgovarajuće informacije o postupovnim koracima potrebnim za osporavanje tražbine (čl. 17). Informacije iz čl. 17. mogu se nalaziti u dokumentu kojim se pokreće postupak ili u popratnom dokumentu, a mogu se nalaziti i u svim naknadnim pozivima na sudsko ročište (EK PG II.2.1. i III.3.5.2.2.)

U načelu sve potrebne informacije već su uključene u tužbu, platni nalog i naknadni poziv na sudsko ročište dostavljene tuženiku.

- iii. **Otklanjanje nedostataka u dostavi.** Ako sud odbije izdati EON zbog nedostataka u dostavi isprave kojom se pokreće postupak ili bilo kakvog poziva na sudsko ročište u skladu s člankom 13. ili 14., a zbog manjkavih informacija iz članka 16. ili 17., takvo nepoštivanje minimalnih standarda može se otkloniti, a tužitelj može podnijeti novi zahtjev za izdavanje EON-a sudu ako su ispunjeni zahtjevi iz članka 18. stavka 1. Uredbe (EK PG II.5.1.1., III.3.5.2.2.2. i III.4.1.1.)

U načelu, svi oblici dostave presude, na nacionalnoj razini, u skladu su s pravilima utvrđenima u člancima 13. i 14. Uredbe. Međutim, nakon nekoliko neuspjelih pokušaja, svi oni mogu završiti u fiktivnoj dostavi objavljivanjem na elektroničkoj oglasnoj ploči suda, koja nije u skladu s minimalnim standardima iz Uredbe. Dužnik u načelu prima sve informacije u skladu s člankom 18. stavkom 1.(b) Uredbe. Opće

sredstvo osporavanja je žalba. Rok za "potpuno preispitivanje" (članak 18. stavak 1.(b)) je 15 dana od dostave presude prvostupanjskog suda protiv koje se žalba podnosi. Protiv platnog naloga i protiv rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave tuženik može podnijeti prigovor u roku od 8 dana od dostave isprave.

- iv. **Preispitivanje u iznimnim slučajevima.** Država članica suda koji je donio presudu dužniku mora ponuditi pravo da podnese zahtjev za preispitivanje presude ako su ispunjeni uvjeti iz čl. Uredbe (EK PG II.4.5.2.3 and III.3.5.2.3).

Nije potpuno jasno koje su mogućnosti preispitivanja prema čl. 19. prema hrvatskom pravu jer u tom smislu ne postoji posebno pravilo. Vjerojatno dužnik ima pravo podnijeti prijedlog za povrat u prijašnje stanje ako se nepostupanje prije isteka zakonskog roka ne može pripisati njegovoj krivnji. Prijedlog se mora podnijeti sudu koji je bio nadležan za prvi postupak u roku od osam dana, koji počinje čim dužnik bude sposoban, odnosno više nije spriječen poduzeti odgovarajuće postupovne radnje. Međutim, zahtjev se može podnijeti najkasnije dva mjeseca nakon isteka zakonskog roka.

Možda postoji i mogućnost ponavljanja postupka.

3. Mogući pravni lijekovi/obrana stranaka

- a. **Ako se odbije izdavanje EON-a.** Tužitelj ima dvije mogućnosti: ili se žaliti na odbijanje izdavanja EON-a ako takva mogućnost postoji u skladu s nacionalnim pravom ili nastaviti s ovrhom presude u drugoj državi članici u skladu s Uredbom Bruxelles I *bis*.

Ako sud odbaci ili odbije zahtjev za izdavanje potvrde, podnositelj zahtjeva ima pravo žalbe protiv rješenja kojim je njegov zahtjev odbačen ili odbijen uz odgovarajuću primjenu odredaba zakona koji uređuju žalbu protiv odluke kojom je prijedlog za ovrhu (izvršenje) odbačen ili odbijen (čl. 358, st. 3. OZ-a).

- b. **Ako EON sadrži pogrešku.** Ako postoji nepodudarnost između presude i potvrde o EON-u koja je posljedica bitne pogreške, tužitelj ili dužnik mogu podnijeti zahtjev sudu koji je izdao potvrdu kojim se traži ispravak potvrde (čl. 10(1)(a) Uredbe) (EK PG II.5.2.1.1., II.5.1.3., III.4.1.3. i III.4.2.1.1.).

Odredbe ZPP-a (čl. 342) kojima se uređuje ispravak presude primjenjuju se *mutatis mutandis* na ispravak potvrde, odnosno sud o tome može odlučivati *ex parte*, bez saslušanja stranaka. Pogreške u imenima i brojevima te druge očite pogreške u pisanju i izračunu sudac ispravlja u bilo kojem trenutku. Ispravak se vrši posebnom odlukom, a primjerak se dostavlja strankama.

- c. Ako je EON očito pogrešno izdan.** Ako je EON izdan protivno zahtjevima utvrđenima u Uredbi, dužnik može podnijeti zahtjev sudu koji je izdao potvrdu kojim se traži povlačenje potvrde o EON-u (čl. 10(1)(b) Uredbe) (EK PG II.5.2.1.2. i III.4.2.2.1.2.).

O zahtjevu za povlačenje potvrde odlučuje se uz odgovarajuću primjenu odredaba OZ-a kojima se uređuje ukidanje potvrde o ovršnosti (čl. 359/3 OZ-a). Potvrda o ovršnosti izdana unatoč tome što nisu ispunjeni uvjeti utvrđeni zakonom povlači se odlukom istog suda, na prijedlog ili po službenoj dužnosti (čl. 36/3 OZ-a).

- d. Ako je presuda prestala biti ovršiva ili je njezina ovršivost odgođena ili ograničena.** Ako je presuda prestala biti ovršiva ili je njezina ovršivost odgođena ili ograničena u skladu s pravom države članice u kojoj je presuda donesena, dužnik može podnijeti zahtjev sudu za potvrdu o izostanku ili ograničenju ovršivosti (članak 6. stavak 2. Uredbe) (EK PG II.5.2.1.3 i III.4.2.1.3.)

Općinski sudovi isključivo su nadležni za odgodu ili ograničenje ovrhe. Postupak odgode ili ograničavanja ovrhe EON-a jednak je onom za nacionalne ovršne naslove. "Ovrha se odgađa ili ograničava u skladu s odredbama OZ-a o odgodi ovrhe (članak 72.), odnosno o ograničenju ovrhe (članak 5.), kao i na temelju slanja potvrde o neovršivosti ili ograničavanju ovrhe u skladu s člankom 23. Uredbe (članak 363. OZ-a). Zbog nerazumijevanja članka 23. uredbe, članak 363. OZ-a pogrešno upućuje na članak 72. OZ-a kojim se uređuje *obustava* umjesto na odredbe kojima se uređuje odgoda ovrhe.

Prema domaćim pravilima o ovrsi, dužnik može zatražiti odgodu ako uspije dokazati, na razini vjerojatnosti, da bi zbog ovrhe pretrpio nepopravljivu ili teško popravljivu štetu ili ako je vjerojatno da je takva odgoda nužna kako bi se spriječilo nasilje. Osim toga, dužnik mora dokazati da su pravni lijekovi podneseni ili protiv ovršnog naslova,

rješenja o ovrsi, potvrde o ovršivosti ili provođenja ovrhe ili da postoje izvanredne okolnosti (npr. pandemija bolesti) ili da su u tijeku kazneni postupci u vezi s tražbinom koja se ovršuje.

Vjerovnik ima pravo odgovoriti na takav zahtjev, pa čak i uvjetovati svoje odobrenje polaganjem jamčevine, što dužnik mora izvršiti u roku od 15 dana. Ako se vjerovnik složi s odgodom, sud ne mora procjenjivati ostale pretpostavke. Ako sam vjerovnik uplati iznos za štetu koja bi mogla nastati dužniku, sud će automatski odbiti zahtjev dužnika za odgodom.

Posljedica odgode je da se ne mogu odvijati nikakve ovršne aktivnosti, osim zabilježbe ovrhe u zemljišnim knjigama. Ovrha se odgađa sve dok sud ne odluči o pravnim lijekovima koje je dužnik/treća osoba podnio ili do datuma koji odredi sud. Odgođena ovrha započinje ispočetka po službenoj dužnosti ili na pravodoban zahtjev vjerovnika ili njegove uplate pologa.

Članak 363. OZ-a pogrešno upućuje na članak 5. OZ-a u vezi s ograničenjem ovrhe. Iznosi izuzeti iz ovrhe utvrđeni su u članku 172. OZ-a (izuzeće od ovrhe) i članku 173. OZ-a (ograničenje ovrhe). Izuzeta od ovrhe su, primjerice, sredstva u iznosu od 3/4 plaće ovrhe dužnika, ali ne više od 2/3 prosječne neto plaće u Republici Hrvatskoj, a ako je plaća ispod prosjeka, 2/3 iznosa plaće ne može se ovršiti.

- e. Žalba protiv presude.** Dužnik može pobijati presudu ovjerenu kao EON u skladu s nacionalnim postupovnim pravom države članice u kojoj je presuda donesena. Ako je pobijanje neuspješno i ako je presuda u povodu žalbe ovršiva, tužitelj može dobiti zamjensku potvrdu na temelju standardnog obrasca iz Priloga V. (članak 6. stavak 3. Uredbe) (EK PG II.5.2.1.4 i III.4.2.1.4.).

U hrvatskom pravu ne postoji posebno pravilo o zahtjevu za zamjensku potvrdu. Nadležno tijelo je sud, čini se da isti sud koji je prvotno izdao potvrdu. Predviđeno je da se potvrda izdaje bez prethodnog saslušanja dužnika.

Pravila o žalbi nakon proteka roka (čl. 53 OZ-a) i tužbe (čl. 55 OZ-a) (npr. naslov nije ovršiva isprava ili je opozvana, poništena, izmijenjena ili nema učinka; isteklo je razdoblje u kojem se ovrha može zatražiti; ovrha se određuje na predmetu koji je izuzet od ovrhe; nove činjenice nastale u trenutku kada ih dužnik nije mogao istaknuti u postupku; nastupila je zastara tražbine), primjenjuju se i na ovrhu na temelju EON-a.

- f. Preispitivanje u iznimnim slučajevima.** Dužnik može zahtijevati posebno preispitivanje presude nadležnom sudu države članice u kojoj je presuda donesena u okolnostima iz članka 19. Uredbe (EK PG II.5.2.1.5 i III.4.1.2.5.).

Vidi §2(g)(iv) gore.

B. EON za autentične isprave

1. Kako i kada zatražiti izdavanje EON-a. Potvrda se mora zatražiti od nadležnog tijela u državi članici u kojoj je isprava sastavljena. U nekim državama članicama nadležno tijelo za izdavanje potvrde je javni bilježnik koji je sastavio akt ili kakva udruga. U drugim državama članicama nadležno tijelo je sud (EK PG IV.2.1).

EON može se zatražiti u trenutku izrade autentične isprave ili u bilo kojem trenutku nakon toga (EK PG IV.2.2.).

Iako je pravilo u kojem se navodi da su, osim sudova, tijela nadležna za izdavanje EON-a "upravna tijela, javni bilježnici ili pravne i fizičke osobe s javnim ovlastima koji su ovlašteni izdati ovršni otpравak domaće europske ovršne isprave o nespornim tražbinama" nije jasna, čini se da su osim suda nadležni za izdavanje EON-a samo javni bilježnici. Potvrde se izdaju bez prethodnog saslušanja dužnika i dostavljaju dužniku po službenoj dužnosti. Nema izravnih pravila o primjenjivim javnobilježničkim naknadama niti o vremenskim ograničenjima za vjerovnika da pravodobno podnese zahtjev.

2. Odluka o potvrdi. Kako bi izdalo EON, nadležno tijelo ispunjava standardni obrazac uključen u Prilog III. Uredbe. Pritom nadležno tijelo mora provjeriti niz stavaka (*vidi EK PG IV.3.1 ff.*). Među njima, neki se odnose na pravila nacionalnoga građanskog postupovnog prava.

- a. **Autentična isprava se odnosi na novčanu tražbinu.** Autentična isprava definirana je u članku 4. stavku 3. Uredbe (EK PG IV.1.3). Tražbina iz autentične isprave mora biti novčana, i to ona koja je dospjela na naplatu ili za koji je datum dospijeća naveden u autentičnoj ispravi (EK PG IV.1.1. i IV.3.1.2.).
- b. (*slijedi*): i) isplatu neodređenog novčanog iznosa ili ii) isplate novčanog iznosa koji nije dospjeli (*vjerovnike treba upozoriti da se takva potraživanja ne mogu ovjeriti kao EON*).
- c. **Autentična isprava je ovršiva.** Autentična isprava koji se potvrđuje kao EON mora biti ovršiva (EK PG IV.3.2).
- d. **Troškovi postupka.** Potvrda može pokriti i iznos troškova povezanih s izradom isprave ako su oni uključeni u ispravu (EK PG IV.3.1.2).

Hrvatsko pravo priznaje javnobilježničke isprave kao i javnobilježničke potvrde o pravomoćnosti kao autentične isprave. Takve su isprave ovršive.

U hrvatskom pravu postoji i vrlo specifičan instrument pod nazivom *zadužnica*, koji je vrlo često korišteni ovršni naslov. To sredstvo osiguranja tražbine pretvoreno je iz ovjerene izjave dužnika u osiguranje u obliku javnobilježničkog akta. Postoje neke sudske odluke o izdavanju potvrde u skladu s Uredbom. Međutim, to je vrlo upitno, posebno ako se uzme u obzir da je njegova primarna svrha osiguranje tražbine i zato što je to (samo) izjava dužnika. Štoviše, u jednom od oblika zadužnice (*bjanko zadužnice*) vjerovnik je taj koji može jednostrano ispuniti iznos duga do određenog (propisanog) iznosa.

3. Mogući pravni lijekovi/odbrana stranaka

- a. **Ako se odbije izdavanje EON-a.** Tužitelj ima dvije mogućnosti: ili se žaliti na odbijanje izdavanja EON-a ako takva mogućnost postoji u skladu s nacionalnim pravom ili nastaviti s ovrhom presude u drugoj državi članici u skladu s Uredbom Bruxelles I *bis*.

Ako javni bilježnik utvrdi da nisu ispunjeni uvjeti za izdavanje potvrde, zahtjev za izdavanje potvrde s spisom prosljeđuje općinskom sudu na čijem se području nalazi njegovo sjedište. Javni bilježnik dužan je obrazložiti zašto smatra da nisu ispunjene pretpostavke za prihvaćanje zahtjeva stranke.

- b. **Ako EON sadrži pogrešku.** Ako postoji nepodudarnost između autentične isprave i potvrde o EON-u koja je posljedica bitne pogreške, podnositelj zahtjeva može podnijeti zahtjev nadležnom tijelu u državi članici podrijetla kojim se traži ispravak potvrde (članak 10. stavak 1.(a) Uredbe) (EK PG IV.4.1.2 i IV.4.2.1.1.1.)

Zahtjev za ispravak potvrde podnosi se javnom bilježniku koji je izdao potvrdu, koji zahtjev sa spisom prosljeđuje općinskom sudu u području u kojem se nalazi njegovo sjedište. Sud će odlučiti o ispravku *ex parte*, bez saslušanja stranaka. Ispravak se vrši posebnom odlukom, a primjerak se dostavlja strankama.

- c. **Ako je EON očito pogrešno izdan.** Ako je EON izdan protivno zahtjevima utvrđenima u Uredbi, dužnik može podnijeti zahtjev nadležnom tijelu koje je izdalo potvrdu kojim se traži povlačenje potvrde o EON-u (članak 10. stavak 1.(b) Uredbe) (EK PG IV.4.2.1.2.).

Zahtjev za povlačenje potvrde podnosi se javnom bilježniku koji je izdao potvrdu, a koji zahtjev s spisom prosljeđuje općinskom sudu u području na kojem se nalazi njegovo sjedište. O zahtjevu za ispravak potvrde odlučuje se uz odgovarajuću primjenu odredaba članka 342. Zakona o parničnom postupku (čl. 359/3 OZ-a).

4. Ako je autentična isprava prestala biti ovršiva ili je njezina ovršivost odgođena ili ograničena. Ako je autentična isprava prestala biti ovršiva ili je njezina ovršivost odgođena ili ograničena u skladu s pravom države članice u kojoj je isprava sastavljena, dužnik može podnijeti zahtjev nadležnom tijelu za potvrdu o izostanku ili ograničenju ovršivosti (članak 6. stavak 2. Uredbe) (EK PG IV.4.2.1.3.)

Zahtjev se podnosi javnom bilježniku koji je izdao potvrdu, koji zahtjev sa spisom prosljeđuje općinskom sudu u području na kojem se nalazi njegovo sjedište. Vidi II. A.3.d. gore.

5. Pobijanje autentičnih isprava. U skladu s člankom 23. Uredbe, jedan od uvjeta za odgodu ili ograničenje ovrhe autentične isprave u državi članici jest da je dužnik osporio autentičnu ispravu ovjerenu kao EON, uključujući i zahtjev za preispitivanje u skladu s člankom 19., ili podnio zahtjev za ispravak ili povlačenje (EK PG IV.4.2.2.1.)

U Hrvatskoj postoji mogućnost osporavanja rješenja o ovrsi na temelju javnobilježničke ovršne isprave. O žalbi odlučuje drugostupanjski sud. Pravila o žalbi nakon proteka roka (čl. 53 OZ-a) i tužbe (čl. 55 OZ-a) (npr. naslov nije ovršiva isprava ili je opozvana, poništena, izmijenjena ili nema učinka; isteklo je razdoblje u kojem se ovrha može zatražiti; ovrha se određuje na predmetu koji je izuzet od ovrhe; nove činjenice nastale u trenutku kada ih dužnik nije mogao istaknuti u postupku; nastupila je zastara tražbine), primjenjuju se i na ovrhu na temelju EON-a.

C. EON za sudske nagodbe

1. **Kako i kada zatražiti izdavanje EON-a.** Zahtjev se mora uputiti sudu pred kojim je sklopljena sudska nagodba (EK PG V.2.1 i V.2.2).
Zahtjev se može podnijeti u bilo kojem trenutku (EK PG III.2.3.)

Ne postoje posebna pravila koja se odnose na EON za sudske nagodbe. Ista pravila predviđena za presude primjenjuju se *mutatis mutandis*.

2. **Odluka o potvrđivanju.** Kako bi izdao EON, sud ispunjava standardni obrazac uključen u Prilog II. Pritom sud mora provjeriti niz stvari (*vidjeti* EK PG V.3.1 ff.). Među njima, neki se odnose na pravila nacionalnog građanskog postupovnog prava.
- a. **Sudska nagodba se odnosi na novčanu tražbinu.** EON se može zatražiti za nagodbe (članak 3. stavak 1. i čl. 24. Uredbe) (EK PG V.1.3). Tražbina koja je predmet spora mora biti zahtjev za isplatu određenog novčanog iznosa koji je dospio na naplatu (EK PG V.1.1. i V.3.1.2.) ili za koji je datum dospijeća naveden u presudi.
 - b. (**slijedi**) : i) isplata neodređenog novčanog iznosa ili ii) isplate novčanog iznosa koji nije dospio na naplatu (*vjerovnicima treba reći da se takvi naslovi ne mogu ovjeriti kao EON ako nije riječ o „presudama“ ili „autentičnim ispravama“*).
 - c. **Nagodba je ovršiva.** Nagodba koja se potvrđuje kao EON mora biti ovršiva (EK PG V.3.2).
 - d. **Iznosi obuhvaćeni potvrdom: troškovi postupka.** Potvrda o europskom ovršnom naslovu može obuhvaćati i iznos troškova povezanih sa sudskim postupkom koji su uključeni u nagodbu (EK PG V.3.1.2).

Sudska nagodba smatra se sklopljenom čim stranke potpišu zapisnik koji je sastavio i pročitao sud.

3. Mogući pravni lijekovi/obrana stranaka

- a. **Ako se odbije izdavanje EON-a.** Tužitelj ima dvije mogućnosti: ili se žaliti na odbijanje izdavanja EON-a ako takva mogućnost postoji u skladu s nacionalnim pravom ili nastaviti s ovrhom sudske nagodbe u drugoj državi članici u skladu s Uredbom Bruxelles I *bis* (EK PG V.4.1.1.).

Pogledajte odgovore u vezi s presudama.

- b. Ako EON sadrži pogrešku.** Ako postoji nepodudarnost između nagodbe i potvrde o EON-u koja je posljedica bitne pogreške, tužitelj može podnijeti zahtjev sudu pred kojim je nagodba sklopljena, a kojim se traži ispravak potvrde (čl. 10(1)(a) Uredbe) (EK PG V.4.1.2. i V.4.2.1.1.).

Pogledajte odgovore u vezi s presudama.

- c. Ako je EON očito pogrešno izdan.** Ako je EON izdan protivno zahtjevima utvrđenima u Uredbi, dužnik može podnijeti zahtjev sudu pred kojim je nagodba sklopljena, a kojim se traži povlačenje potvrde o EON-u (čl. 10(1)(b) Uredbe) (EK PG V.4.1.2. i V.4.2.1.1.).

Pogledajte odgovore u vezi s presudama.

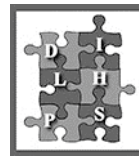
- d. Ako je sudska nagodba prestala biti ovršiva ili je njezina ovršivost odgođena ili ograničena.** Ako je sudska nagodba prestala biti ovršiva ili je njezina ovršivost odgođena ili ograničena u skladu s pravom države članice u kojoj je nagodba sklopljena, dužnik može podnijeti zahtjev sudu pred kojim je nagodba sklopljena za potvrdu o izostanku ili ograničenju ovršivosti (članak 6. stavak 2. Uredbe) (EK PG II.5.2.1.3 i III.4.2.1.3.).

Pogledajte odgovore u vezi s presudama.

- e. Žalba protiv sudske nagodbe.** Dužnik može pobijati sudske nagodbe ovjerene kao EON u skladu s nacionalnim postupovnim pravom države članice u kojoj je nagodba sklopljena. Ako je pobijanje neuspješno, tužitelj može dobiti zamjensku potvrdu na temelju standardnog obrasca iz Priloga V. (članak 6. stavak 3. Uredbe) (EK PG V.4.2.1.4.).

Ne postoji posebno pravilo o pobijanju sudske nagodbe u hrvatskom ZPP-u. Neki smatraju da postoji mogućnost tužbe za poništaj, po analogiji s tužbom za poništaj arbitražnog pravorijeka. Ponavljanje postupka u skladu sa ZPP-om također može biti jedna od mogućnosti.

II. Isprave iz drugih država članica

Kada je HRVATSKA država članica ovrhe

U skladu s člankom 20. stavkom 1. Uredbe, "presuda ovjerena kao EON ovršava se pod istim uvjetima kao i presuda donesena u državi članici ovrhe" (vidi i članak 24. stavak 3. i čl. 25. stavak 3. za sudske nagodbe i za autentične isprave). Uredba br. 805/2004 predviđa i posebne pravne lijekove ili obranu za stranke.

A. Ovrha EON-a

Nakon što tužitelj dobije presudu, autentičnu ispravu ili sudsku nagodbu ovjerenu kao EON, može podnijeti zahtjev za ovrhu u državi članici ovrhe. Presuda, sudska nagodba ili autentična isprava ovjerena kao EON tretira se kao da je donesena u državi članici ovrhe i provodi se na isti način kao i domaća presuda, sudska nagodba ili autentična isprava.

1. Nadležni sud ili tijelo. Tužitelj mora podnijeti zahtjev za ovrhu pred sudom ili tijelom nadležnim za ovrhu presude, autentične isprave ili sudske nagodbe ovjerene kao EON u državi članici ovrhe (EK PG VI.1).

U načelu su općinski sudovi nadležni za izdavanje rješenja o ovrsi. Njihova teritorijalna nadležnost ovisi o predmetu ovrhe. U OZ-u predviđena su posebna pravila o tome. Financijska agencija izravno, bez intervencije suda, provodi ovrhu na bankovnim računima dužnika (članak 5., stavak 7. Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima).

2. Dokumenti koje treba podnijeti tužitelj. Kako bi u državi članici zatražio ovrhu presude, autentične isprave ili sudske nagodbe ovjerene kao EON, tužitelj treba podnijeti dokumente navedene u čl. 20. Uredbe (EK PG VI.2).

Sud izdaje rješenje o ovrsi na temelju prijedloga vjerovnika. Vjerovnik je dužan priložiti hrvatski prijevod EON-a izdanog na drugom jeziku. Prijevode mora ovjeriti ovlašteni sudski tumač (čl. 361. OZ-a). Valja istaknuti da, sukladno posebnim pravilima Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima, uz EON, koji nalaže ispunjenje novčane tražbine, vjerovnik prilaže zahtjev na propisanom obrascu. EON i zahtjev podnose se Financijskoj agenciji.

3. Tijela za provedbu ovrhe. Tijela za provedbu ovrhe moraju provjeriti je li tužitelj dostavio sve potrebne dokumente. Presuda, sudska nagodba ili autentična isprava ovjerena kao EON tretira se kao da je donesena u državi članici ovrhe i provodi se na isti način kao i domaća presuda, sudska nagodba ili autentična isprava (EZ PG VI.3).

Nadležno tijelo (sud ili Financijska agencija) provjerava dokumente potrebne za ovrhu prije prve ovršne radnje.

B. Mogući pravni lijekovi/obrana dužnika

1. Odbijanje ovrhe presude. Dužnik ima mogućnost podnijeti zahtjev za odbijanje ovrhe presude (članak 21. Uredbe) ako presuda ovjerena kao EON nije usklađena s ranijom presudom donesenom u bilo kojoj državi članici ili trećoj zemlji (EK PG II.5.2.2.1 i III.4.2.2.1.).

2. Ograničenja ovrhe. Nadležna tijela mogu odbiti, ograničiti ili obustaviti ovrhu u skladu s odredbama poglavlja IV. Uredbe. I nadalje se primjenjuju razlozi za odbijanje ili obustavu ovrhe u skladu s nacionalnim pravom (EK PG VI.4).

Zahtjev se podnosi sudu koji je izdao rješenje o ovrsi. Za ograničenja ovrhe vidi II. A.3.d. gore.

3. Odbijanje ovrhe sudske nagodbe ili autentične isprave. Čl. 24(3) i čl. 25(3) izričito isključuju primjenjivost članka 21. stavka 1. Uredbe na autentične isprave i sudske nagodbe; primjenjuje se samo čl. 21.(2) (zabrana preispitivanja ovršnog naslova u pogledu merituma) (EK PG IV.4.2.2. i V.4.2.2.). Time se ne isključuje automatski primjenjivost razloga za odbijanje ovrhe autentične isprave ili sudske nagodbe predviđenih nacionalnim pravom (arg. ex čl. 20(1) Uredbe).

Pravila o žalbi nakon proteka roka (čl. 53 OZ-a) i tužbe (čl. 55 OZ-a) (npr. naslov nije ovršiva isprava ili je opozvana, poništena, izmijenjena ili nema učinka; isteklo je razdoblje u kojem se ovrha može zatražiti; ovrha se određuje na predmetu koji je izuzet od ovrhe; nove činjenice nastale u trenutku kada ih dužnik nije mogao istaknuti u postupku; nastupila je zastara tražbine), primjenjuju se i na ovrhu na temelju EON-a.

4. Odgoda ili ograničenje ovrhe presude, sudske nagodbe ili autentične isprave. Dužnik može podnijeti zahtjev za odgodu ili ograničenje ovrhe presude, autentične isprave ili sudske nagodbe iz čl. 23. Uredbe (EK PG II.5.2.2.2, III.4.2.2.2, IV.4.2.2.1 i V.4.2.2.1).

Za ograničenja ovrhe vidi II. A.3.d gore.